

لماذا الجهاد باب الجنة ؟

چرا جهاد درب بهشت است؟

الجهاد ينقسم إلى: جهاد الأرواح وجهاد الأجساد، أو الجهاد الأكبر والجهاد الأصغر (1).

جهاد دو نوع است: جهاد ارواح و جهاد بدن‌ها؛ یا همان جهاد اکبر و جهاد اصغر (2).

وبما أنّ النتيجة الأولى للجهاد الأكبر هي إتباع خليفة الله في أرضه والانصياع لأوامره، أي السجود له كما سجدت الملائكة لآدم ع ، وبما أنّ خليفة الله في أرضه هو الجنة الحقيقية، بل إنّ الجنان الملكوتية خلقت من أنوارهم (3)، فإنّه يكون الجهاد الأكبر - والحال هذه - باب

1- روى الشيخ الكليني عن علي بن إبراهيم، عن أبيه، عن النوفلي، عن السكوني، عن أبي عبد الله ع أنّ النبي ﷺ بعث بسرية فلما رجعوا، قال: مرحباً بقوم قضوا الجهاد الأصغر وبقي الجهاد الأكبر، قيل: يا رسول الله، وما الجهاد الأكبر؟ قال: جهاد النفس (الكافي: ج 5 ص 12).

2- شيخ كليني از علی بن ابراهیم از پدرش از نوفلی از سکونی از ابا عبد الله ع روایت می کند که پیامبر ﷺ (عده ای را) به سریه ای فرستاد. هنگامی که بازگشتند، فرمود: «أفرین بر گروهی که جهاد اصغر را به پا داشتند؛ در حالی که جهاد اکبر همچنان بر آنها باقی است». گفته شد: ای رسول خدا! جهاد اکبر چیست؟ فرمود: «جهاد با نفس». کافی: ج 5 ص 12.

3- عن جابر بن عبد الله، قال: قلت لرسول الله ﷺ: أول شئ خلق الله تعالى ما هو؟ فقال: نور نبيك يا جابر خلقه الله ثم خلق منه كل خير ثم أقامه بين يديه في مقام القرب ما شاء الله ثم جعله أقساماً، فخلق العرش من قسم والكرسي من قسم، وحملة العرش وخزنة الكرسي من قسم، وأقام القسم الرابع في مقام الحب ما شاء الله، ثم جعله أقساماً فخلق القلم من قسم، واللوح من قسم والجنة من قسم. وأقام القسم الرابع في مقام الخوف ما شاء الله ثم جعله أجزاء فخلق الملائكة من جزء والشمس من جزء والقمر والكواكب من جزء، وأقام القسم الرابع في مقام الرجاء ما شاء الله، ثم جعله أجزاء فخلق العقل من جزء والعلم والحلم من جزء والعصمة والتوفيق من جزء، وأقام القسم الرابع في مقام الحياء ما شاء الله، ثم نظر إليه بعين الهيبة فرشح ذلك النور وقطرت منه مائة ألف وأربعة وعشرون ألف قطرة فخلق الله من كل قطرة روح نبي ورسول، ثم تنفست أرواح الأنبياء فخلق الله من أنفاسها أرواح الأولياء والشهداء (والصالحين) بحار الأنوار: ج 25 ص 21.

الجنة؛ لأنه الباب الموصل إلى معرفة خليفة الله في أرضه وإتباعه،
وخليفة الله هو باب معرفة الله سبحانه وتعالى (4).

از آنجا که نخستین نتیجه‌ی جهاد اکبر پیروی از جانشین خدا بر زمینش و گردن نهادن به دستورات او می‌باشد، یا همان سجده برای او همانگونه که ملائکه بر حضرت آدم ع سجده کردند و از آنجا که خلیفه و جانشین خدا در زمینش همان بهشت حقیقی است، و حتی بهشت‌های ملکوتی از نورهای آنها خلق شده‌اند،^(۵) پس این پیروی، همان جهاد اکبر و به این تعبیر- دروازه‌ی بهشت می‌باشد؛ چرا که این پیروی، دروازه‌ی رسیدن به معرفت و شناخت جانشین خدا در زمینش و پیروی از او است، و خلیفه‌ی خداوند نیز دروازه‌ی شناخت و معرفت خداوند سبحان و متعال می‌باشد.^(۶)

4- عن أبي عبد الله ع: (أبى الله أن يجرى الأشياء إلا بالأسباب فجعل لكل شيء سبباً وجعل لكل سبب شرحاً وجعل لكل شرح مفتاحاً وجعل لكل مفتاح علماً وجعل لكل علم باباً ناطقاً من عرفه عرف الله ومن أنكره أنكر الله ذلك رسول الله ونحن) بصائر الدرجات: ص 26.

وعن عبد الرحمن بن كثير، قال: سمعت أبا عبد الله ع يقول: (نحن ولاة أمر الله وخزنة علم الله وعيبة وحى الله وأهل دين الله وعلينا نزل كتاب الله وبنا عبد الله ولولانا ما عرف الله ونحن ورثة نبي الله وعترته) بصائر الدرجات: ص 81.

وعن بريد العجلي، قال: سمعت أبا جعفر ع يقول: (بنا عبد الله، وبنا عرف الله، وبنا وحده الله تبارك وتعالى، ومحمد حجاب الله تبارك وتعالى) الكافي: ج 1 ص 145، وغيرها من الروايات التي تبين تلك الحقيقة التي سطرها ع.

۵- از جابر بن عبد الله انصاری روایت شده است: به رسول خدا ﷺ عرض کردم: اولین چیزی که خداوند متعال خلق فرمود، چه بود؟ فرمود: «نور پیامبر تو ای جابر، خداوند خلقش فرمود؛ سپس از آن هر چیزی را خلق نمود. سپس آن نور را در مقام قرب در مقابل خویش قرار داد تا هر زمانی که اراده فرماید، سپس آن نور را اقسامی قرار داد. عرش را از قسمتی، کرسی را از قسمتی، و حاملان عرش و خزانه‌داران کرسی را از قسمتی خلق نمود و قسمت چهارم را در مقام حب و دوستی تا آنجا که خداوند اراده فرماید، قرار داد؛ سپس آن را از قسمتی، لوح را از قسمتی، و بهشت را از قسمتی خلق فرمود و قسمت چهارم را در مقام خوف و ترس تا آنجا که خداوند اراده فرماید، قرار داد. سپس آن را اجزایی قرار داد؛ ملائکه را از یک جزء، خورشید را از یک جزء، ماه و ستارگان را از یک جزء بیافرید و قسمت چهارم را در مقام رجا و امیدواری تا آنجا که خداوند اراده فرماید، قرار داد. سپس آن را اجزایی قرار داد؛ عقل را از جزئی، علم و حکمت را از جزئی و عصمت و توفیق را از جزئی بیافرید و جزء چهارم را در مقام حیا تا آنجا که خداوند اراده فرماید، قرار داد. سپس با چشم عطای الهی به آن نگریست؛ نور از آن تراوش کرد و یک‌صد و بیست و چهار هزار قطره از آن برون تراوید و خداوند از هر قطره روح یک نبی و فرستاده را بیافرید. سپس ارواح انبیا نفس کشیدند و خداوند از نفس‌های آنها ارواح اولیا، شهدا و صالحان را خلق فرمود». بحار الانوار: ج ۲۵ ص ۲۱.

۶- از ابا عبدالله ع روایت شده است که فرمود: «خداوند ابا دارد از اینکه امور عالم را جاری کند مگر از طریق اسباب، و خداوند برای هر چیزی، سببی و برای هر سبب، حکمتی و برای هر حکمت، دانشی و برای هر دانش دروازه‌ی گویایی قرار داده است؛ که هر کس آن را انکار کند، خداوند را انکار کرده است. این باب، رسول خدا و ما می‌باشیم».

و از عبد الرحمن بن کثیر روایت شده است: شنیدم ابا جعفر ع می‌فرمود: «ما والیان امر خدا و خازنان علم خدا و صندوق وحی خدا و اهل دین خدا هستیم. کتاب خدا بر ما نازل شد و خدا به وسیله‌ی ما پرستیده شد و اگر ما نبودیم، خدا شناخته نمی‌شد. ما وارث نبی خدا و عترت او هستیم». بصائر الدرجات: ص ۸۱.

از بريد بن عجلي نقل شده است: شنیدم ابا جعفر ع می‌فرمود: «با ما خداوند پرستیده شد، با ما خداوند شناخته شد و با ما به یکتایی خداوند تبارک و تعالی ایمان آورده شد و محمد، حجاب خداوند تبارک و تعالی می‌باشد...». کافی: ج ۱ ص ۱۴۵؛ و سایر روایات که حقیقتی که ایشان ع به نگارش درآورده است را تبیین می‌نمایند.

أَمَّا الْجِهَادُ الْأَصْغَرُ؛ فَإِنَّهُ بَذْلُ الْمَالِ وَالنَّفْسِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ دُونَ إِرَادَةِ
أَيِّ عَوْضٍ سِوَى رِضَا اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى، وَالْجُودُ بِالنَّفْسِ مَا بَعْدَهُ جُودٌ،
فَكَيْفَ لَا يَكُونُ الْجِهَادُ الْأَصْغَرُ بَاباً مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، بَلْ وَأَوْسَعُ أَبْوَابِ
الْجَنَّةِ بَعْدَ أَنْ كَانَ سَعِيًّا مِنَ الْإِنْسَانِ لِيَشْهَدَ أَنْ (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) بِدَمِهِ.

اما جهاد اصغر، بخشیدن مال و جان در راه خدا بدون هیچ چشم‌داشت یا عوضی غیر از
رضایت خداوند سبحانه و متعال می‌باشد؛ و بخشیدن نفس، بخششی است که فراتر از آن
بخشیدنی وجود ندارد؛ پس چطور جهاد اصغر دری از درهای بهشت نباشد؟! و حتی پس
سعی و تلاشی از سوی انسان برای گواهی دادن «لا اله الا الله» با خونس، وسیع‌ترین
درهای بهشت می‌باشد.

* * *